

πεζοδρόμιον

Δευτέρα, 1 Οκτωβρίου 2012

7:54 μμ

Σημασία:

1. Βυζαντινό αγώνισμα δρόμου από πεζούς που όμως διεξάγεται στον ιππόδρομο. Βοτόν Πεζοδρόμιον.
2. Παράπλευρη λωρίδα μιας οδού ή λεωφόρου που προορίζεται μόνο για τους πεζούς και συχνά και για αυτοκίνητα διαφόρων εξυπνάκηδων. Ο όρος είναι πολύ μεταγενέστερος του προηγούμενου.
3. Το επάγγελμα της πλανόδιας πόρνης που δεν διαθέτει ίδιον ενδιαίτημα.

Ετυμολογία

Από το Λατινικό **vota** = ευχές ή θυσίες, το πλήρες ήταν **[dies] vota pro salute imperatoris** ^{161.88}

Το **vota** είναι μετοχή του Λατ. Ρημ. **Voveo** που σημαίνει ευχομαι απευθυνομενος σε κάποια θεότητα, αφιερώνω, καθιερώνω. **Ludi voti** = jinx νουές = αγωνες ευχετήριοι.

γε = jour des vœux faits pour l'empereur : Vopisc. Tac. 9, 5

[Gaffiot σελ. 1696](#)

Εγκυκλοπαιδικά

βοτόν πεζοδρόμιον

Ήταν αγών πεζών που όμως γίνονταν στον Ιππόδρομο. ^{161.31}

Γίνονταν κατ' έτος την 3η Ιανουαρίου ^{161.27}. Ο Λέων ο Σοφός όρισε να γίνεται την 22α Ιουλίου ^{161.89}

Κατά το βοτόν πεζοδρόμιον οι θεατές κατέβαιναν στο στίβο και εμπόδιζαν τους αντίπαλους των ευνοουμένων τους αθλητών. ^{161.66} Έτσι χρειάστηκε να κατασκευαστεί ο Εύριπος ένα περιφερικό χαντάκι πλάτους 3 μέτρων που τους εμπόδιζε την κάθοδο των θεατών στο στίβο. ^{161.20}

Μ' όλα αυτά υπηρχαν και οι **δεκανοί** που στεκονταν στα ανοίγματα και εμπόδιζαν την κάθοδο των θεατων. ^{161.41}

- Κατά το βοτόν πεζοδρομιών ο αυτοκράτωρ δεν φορούσε την επίσημη στολή του (στέμμα και πορφυρό διβητησιο) αλλά φορούσε τα **παγανά** δηλ. ανεπίσημη στολή. ^{161.42}
- Οι θεατές **εξεδέχοντο το άνοιγμα** (περίμεναν δηλαδή με αγωνία να ανοίξουν τα κάγκελα*) και φώναζαν "αρτι και αρτι Κύριε βοήθησον". ^{161.57} «εσ αγιουτα» ή «εχετε ημιν βοηθουντα τον Ιησουν» ^{161.64}

Οι θύρες των καγκέλων ανοίγονταν από τους **μαγγανάριους**. Φαίνεται όμως ότι δεν έλειπαν οι ρωμαϊκές ματσαράγκες και κάποιοι μαγγανάριοι άνοιγαν κάποιες θύρες πρόωρα. Ο **πρεπόσιτος** τους προειδοποιούσε ότι θα τιμωρηθούν αν το κάνουν. ^{161.90}

- Ανεκαθεν οι ανθρωποι μπλέκουν τα θεϊα σε κάθε βρομοδουλειά που κανουν, οι Βυζαντινοί κανανε αλογομούρηδες το 66% της Αγίας Τριάδος.

Η βραβευση γίνονταν με χορηγία τριών νομισματων από τον ίδιο τον αυτοκράτορα. Το κοινό όμως προέτρεπε: «*τα δύο τῶ συμπαρέστη, στον πρώτο, το εν τῶ δευτέρω*» ^{161.71}

Πρώτα γίνονταν ο προκριματικός αγώνας, η λεγομένη **πρόβα**, και οι προκριθέντες αγωνίζονταν στους τελικούς. ^{161.89},

Αυτος που προηγείτο στην διάρκεια του αγώνος λέγονταν **πρόδρομος** ^{161.112}

- Ο Φιλιθεος υιοθετεί την γραφή **βωτόν πεζοδρόμιον** ^{347.173 §778}

*πβλ. Την σημερινη ΦΡ "με τα μυαλά στα κάγκελα".

ΒΟΤΑ.

Βοτὰ. Festum quoddam in honorem Panis. Synodus in Trullo. **Can. XLII.** καλαῦδαι, ἔβοτὰ, καὶ βραμάλια, καὶ ἡ τῆ πρώτῃ τῆς μηνὸς πατήγου· ρις, τῆς τῶν πρισῶν πολιτείας περιαμφέδωσι. Balsamon in Comment. πὰ βοτὰ, καὶ πὰ βραμάλια, ἐστὶ ἑλληνικαὶ ἡσσι. ἡ μὲν πλεονόμη χάρις ἔψαδωνύμω θεῷ τῷ παντός. (Icgo πᾶνⓈ.) ἔ ἐφορῶντⓈ, ὡς ἐφλυάριον οἱ ἑλλῆνες, πὰ τῶν βοτῶν, ἡ γὰρ τῶν περβάτων, καὶ τῶν λοιπῶν ζῶων. ἡ δὲ χάρις τῷ διούσῃ, ἔ στωτῆρⓈ, ὡς ἐκείνοι ἐβλασφήμῃν, ἔ ὄνκ. βρῶμⓈ γὰρ ὀπίσθῃτον ἰὺ ἔ διούσῃ.

Screen clipping taken: 30/12/2012 10:44 πμ

Ετυμολογία:

- Πεζός + δρόμος.
- Votum Πληθ. **Vota** = ημέρα κατά την οποία αναπέμπονται ευχές για το καλό του Κράτους (και των κρατούντων) (μετακλασική εποχή), Capitol. Pert. 6; Vor. Tac. 9; cf. Dig. 50, 16, 233, § 1.
- **Πρόβα** από το probus "εντιμος. καλός, ὀρθός, εὐκρινής, ἐνάρετος" > Probo: "θεωρω καλο, ἐκτίμω, ἐγκρίνει, ἐπικροτῶ, ἐπαινῶ" > proba "ἀπόδειξη, ἐκτίμηση, διαπιστωση, δοκιμη, τέστ". Σήμερα ἡ λέξη λέγεται για δοκιμὴ ρούχων και θεατρικῶν παραστάσεων.

Εικόνες

Γυναίκες που κανουν πεδοδρομιο

Φράσεις

Κάνει πεζοδρόμιο

Ασκέι την πορνεία.

Γυναίκα του πεζοδρομίου

Πλανόδια πόρνη, τροτέζα

Από το γαλλικό **trottoir** (πεζοδρόμιο) προήρθε και η λέξη **τροπέζα**.

Διάλεκτος του πεζοδρομίου.

Χυδαία γλώσσα, με ύβρεις και χειρονομίας.

Θα κατέβουμε στο πεζοδρόμιο.

Θα διαδηλώσουμε. Σχήμα λόγου. Διότι οι περισσότεροι δεν διαδηλώνουν επί του πεζοδρομίου αλλά επί του καταστρώματος της οδού, διακόπτοντας την κυκλοφορία και δημιουργώντας χάος πράγμα που αποτελεί και τον κύριο σκοπό του κατ' επίφαση προοδευτικού τρόπου του διαμαρτύρεσθαι.

8/10/2013

ΑΣ3 Βυζαντινό Λεξικό - Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis